

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๖๘

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ประธานวุฒิสภา ผู้ร้อง
นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง

ประธานวุฒิสภา (ผู้ร้อง) ส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภา รวม ๓๖ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

พลเอก สุวศักดิ์ ทัตนา สมาชิกวุฒิสภา และคณะ รวม ๓๖ คน เข้าชื่อเสนอคำร้องต่อผู้ร้องว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้อง) สิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่ โดยกล่าวอ้างว่า ปรากฏคลิปเสียงการสนทนาระหว่างผู้ถูกร้องกับสมเด็จจุน เช่น ประธานวุฒิสภา แห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เผยแพร่ทางสื่อมวลชนเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ และในวันเดียวกัน ผู้ถูกร้องแถลงข่าวยอมรับว่าเป็นเสียงการสนทนาของตนกับสมเด็จจุน เช่น จริง คลิปเสียง การสนทนา ดังกล่าวปรากฏถ้อยคำในช่วงสำคัญว่า “ไม่อยากให้ Uncle ไปฟังคนที่ เป็นฝั่งตรงข้ามกับเรา เพราะว่า พอไปฟังฝั่งตรงข้ามอย่างพวกแม่ทัพภาคสองอย่างนี้คะ เป็นคนของฝั่งตรงข้ามหมดเลย ซึ่งพอไปฟัง อย่างนั้นเสร็จ ก็ไม่อยากให้ท่านรู้สึกไม่พอใจหรือว่าโกรธ เพราะจริง ๆ แล้วไม่ใช่ความตั้งใจของเรา เลยคะ” “เขาอยากจะดูเท่า เขาก็จะพูดอะไรออกมาที่มันไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติคะ” “บอกว่า จริง ๆ แล้ว ถ้าท่านอยากได้อะไร ก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เตียวจะจัดการให้” และ “จริง ๆ แล้ว ท่านจะเอาอะไรจริง ๆ ให้บอกอึ้งได้เลย ยกหูบอกก็ได้ อันไหนไม่เป็นข่าว ก็คือไม่เป็นข่าว อันนั้นที่ หลุดไปมันหลุดเพราะสื่อ เพราะไม่ได้คุยกับอึ้งแค่สองคน มันคุยกันเป็นกลุ่มนะพี่ มันเลยหลุด แต่ถ้าคุย กับอึ้งสองคน มันไม่มีหลุดอยู่แล้ว” จากกรณีดังกล่าวแม้ผู้ถูกร้องจะแถลงข่าวว่า เป็นการพูดคุย ทางโทรศัพท์แบบส่วนตัวโดยมีเจตนาที่จะเจรจาต่อรองอย่างนุ่มนวลเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขและ

อธิปไตยของไทยก็ตาม แต่ผู้เข้าซื้อเสนอคำร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องสามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเจรจาทางการทูตตามหลักการและมาตรฐานการดำเนินการที่ถูกต้องอย่างโปร่งใสได้ ตามกระบวนการของกระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีเหตุผลความจำเป็นใดที่จะต้องแอบเจรจากันเป็นการส่วนตัว และเรียกผู้นำประเทศที่กำลังมีการปะทะกันทางทหารหรือสถานะสงครามที่มีความขัดแย้งกันทางบูรณภาพแห่งดินแดนและอธิปไตยของประเทศไทยว่า “Uncle” (คุณลุง) และแจ้งว่า “จริง ๆ แล้ว ถ้าท่านอยากได้อะไร ก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เดี่ยวจะจัดการให้” รวมทั้งเรียกแม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เพื่อประเทศชาติและประชาชนว่า “ฝั่งตรงข้าม” นอกจากนี้หลังจากมีเหตุปะทะกันระหว่างทหารไทยกับกัมพูชา บริเวณช่องบก อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นมา ฝ่ายกัมพูชามีการขับเคลื่อนและดำเนินมาตรการต่าง ๆ ตามที่มีการวางแผนไว้อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ รวมทั้งมีการยื่นเรื่องฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ แต่ผู้ถูกร้องกลับนิ่งเฉยและไม่ค่อยมีความเคลื่อนไหวหรือกำหนดมาตรการใดอย่างชัดเจน และเมื่อผู้สื่อข่าวตั้งคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างตระกูลชินวัตรกับตระกูลของสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรราชสฤษฎิศจุฑมณี ผู้ถูกร้องกลับโกรธจนควบคุมตนเองไม่ได้และเดินบุกไปยังพื้นที่ที่สื่อมวลชนผู้ตั้งคำถามยืนอยู่ในลักษณะคุกคามอย่างที่ไม่เป็นนายกรัฐมนตรีนิ่งเฉยปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งเมื่อมีการประชุมคณะกรรมการไตรภาคีเขตแดนร่วม ไทย - กัมพูชา (JBC : Joint Boundary Commission) ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ผู้นำฝ่ายกัมพูชาได้ออกแถลงการณ์ที่ไม่ถูกต้องตามที่ปรากฏเป็นข่าวว่า ที่ประชุมได้มีการหารือกันในเดือนที่กัมพูชาจะนำพื้นที่พิพาท ๔ จุดเข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และหารือเรื่องการใช้จ่ายพื้นที่ ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ในการกำหนดเขตแดน ซึ่งฝ่ายไทยมีเพียงการออกเอกสารข่าวของกระทรวงการต่างประเทศเพื่อปฏิเสธเรื่องดังกล่าว โดยผู้ถูกร้องนิ่งเฉยไม่ดำเนินการแถลงข่าวโต้แย้งให้ทันท่วงที และเพียงแต่นัดประชุมฝ่ายความมั่นคงในวันต่อมาเท่านั้น

การแสดงออกถึงความนิ่งเฉยและไม่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตอบหรือกำหนดมาตรการรวมถึงการเจรจาระหว่างประเทศด้วยตนเองให้เป็นที่ประจักษ์ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่บุคคลผู้อยู่ในภาวะ วิกฤติ และพฤติการณ์แห่งความเป็นนายกรัฐมนตรีนิ่งเฉยจนกระทั่งผู้นำฝ่ายกัมพูชาได้นำคลิปเสียงการสนทนาดังกล่าวข้างต้นมาเผยแพร่ จึงเป็นหลักฐานที่ทำให้เข้าใจได้ว่า ผู้ถูกร้องนิ่งเฉยเพราะเหตุแห่งความสัมพันธ์ส่วนตัวในลักษณะเป็นฝั่งเดียวกันกับกัมพูชา พร้อมทั้งจะทำตามหรือจัดการตามที่ฝ่ายกัมพูชาต้องการมาโดยตลอด ส่วนแม่ทัพภาคที่ ๒ ผู้ถูกร้องเห็นว่าเป็นฝ่ายตรงกันข้าม ถือว่าพฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ถูกร้องเป็นการทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๔ (๑) (๔) ประมวลกฎหมายอาญา หมวด ๒ ความผิด

ต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร และหมวด ๓ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอก ราชอาณาจักร เช่น ความผิดฐานเป็นกบฏหรือคบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐ ต่างประเทศหรือที่เป็นปรปักษ์ต่อรัฐ หรือร่วมเป็นข้าศึกของประเทศ และมาตรา ๑๕๗ ฐานเป็น เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากนี้พฤติการณ์ของผู้ถูกร้อง เจตนา และความร้ายแรงนี้เกี่ยวกับการกระทำในสภาวะสงครามและบูรณภาพแห่งดินแดนและอธิปไตย ของประเทศไทย ย่อมเป็นเรื่องร้ายแรง จึงเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรงตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๑ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคสอง และประมวลจริยธรรม ของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔ (๑) และ (๕) ข้อ ๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ข้อ ๖ (๑) (๒) (๔) และ (๕) ข้อ ๗ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ข้อ ๘ (๑) และ (๒) ข้อ ๙ (๑) และ (๔) และข้อ ๑๐ (๑) (๒) (๓) และ (๙) ผู้ถูกร้องไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์ และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ผู้ร้องตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอคำร้องแล้วเห็นว่า มีสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันเข้าชื่อ เสนอคำร้องรวม ๓๖ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของวุฒิสภามาตรฐานรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง จึงส่งคำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ดังนี้

๑. ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

๒. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมี คำวินิจฉัยหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๙) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้อง ไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

สำหรับคำขอให้สั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นายกรัฐมนตรีนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม

ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นายกรัฐมนตรีนับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไปจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

สมเด็จพระสันตะปาปา ประธานวุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา ไม่ได้อยู่ในสถานะหรือดำรงตำแหน่งผู้นำของรัฐบาลกัมพูชา ไม่มีสถานะตามกฎหมายภายในของประเทศตนหรือภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่จะสามารถกระทำการอันก่อให้เกิดผลผูกพันทางนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐได้ และในระหว่างการสนทนานั้น ไทยและกัมพูชายังถือว่ามีความสัมพันธ์ทางการทูตในระดับที่ใกล้ชิดกันอยู่ แม้จะมีความตึงเครียดระหว่างกันตามแนวเขตชายแดนบ้าง แต่ก็ยังไม่ถึงขนาดมีการปะทะด้วยกำลังกันอย่างรุนแรง และยังไม่มีการลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูต นอกจากนี้กระทรวงการต่างประเทศมีการกำหนดขั้นตอนมาตรฐานเฉพาะกระบวนการที่เป็นทางการเท่านั้น เช่น กระบวนการเจรจาจัดทำสนธิสัญญา และมาตรฐานพิธีการ แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเจรจาทางการทูตสำหรับวิธีการที่ไม่เป็นทางการแต่อย่างใด ภายใต้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารที่เน้นการใช้เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว การเจรจาในลักษณะสายตรงระหว่างผู้นำหรือสายด่วนผู้นำ เป็นวิธีการเจรจาอย่างไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิภาพและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก และมักใช้เพื่อหารือเรื่องเร่งด่วนหรือประเด็นที่มีความอ่อนไหว อันเป็นวิธีการที่นิยมปฏิบัติต่อกันเพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดหรือสร้างความไว้วางใจกันทั้งในประเด็นความมั่นคง ข้อพิพาทตามแนวชายแดน หรือเพื่อป้องกันการเกิดสงคราม ซึ่งโดยปกติวิธีการเช่นนี้จะไม่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ และมักไม่มีการบันทึกอย่างเป็นทางการ เช่น สายด่วนระหว่างผู้นำสหรัฐอเมริกากับรัสเซีย หรือผู้นำเกาหลีใต้กับเกาหลีเหนือ ดังนั้น การพูดคุยระหว่างผู้ถูกร้องกับสมเด็จพระสันตะปาปา ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับผู้นำประเทศอื่น และอยู่ภายใต้กรอบการเจรจาที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นสำคัญ

มูลเหตุความเป็นมาของการสนทนากับสมเด็จพระสันตะปาปา เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ เกิดขึ้นจากการที่นายฮวด คนสนิทของสมเด็จพระสันตะปาปา ได้ประสานขอเข้าพบผู้ถูกร้องเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับสถานการณ์บริเวณชายแดน ผู้ถูกร้องหารือกับเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช) แล้วเห็นว่า สมควรให้นายฮวดเข้าพบเพื่อพูดคุยรับทราบสถานการณ์ข้อเท็จจริงที่อาจเป็นประโยชน์ ผู้ถูกร้องพร้อมด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายมาริช เสียงมพงษ์) และเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช) จึงให้นายฮวดเข้าพบ โดยนายฮวดพยายามให้ข้อมูลว่า การที่สมเด็จพระสันตะปาปา แกล้งจุดยืนที่ไม่สอดคล้องกับ

ผลการประชุม JBC เป็นผลมาจากความไม่พอใจที่กองทัพภาคที่ ๒ กำหนดเวลาเปิดปิดชายแดน แต่เพียงฝ่ายเดียว และไม่พอใจแม่ทัพภาคที่ ๒ ที่ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนในหลายประเด็น โดยนายฮวดเสนอว่า หากผู้ถูกร้องได้พูดคุยกับสมเด็จจฮุน เซน และโน้มน้าวให้ใจเย็นลงบ้าง สถานการณ์ น่าจะคลี่คลายได้ ในเวลาต่อมา นายฮวดได้แสดงเจตนาว่าจะประสานกับสมเด็จจฮุน เซน และเป็นผู้ริเริ่ม ติดต่อจากโทรศัพท์มือถือของตนเอง โดยผู้ถูกร้องกับรองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายมาริช เสงี่ยมพงษ์) และเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช) อยู่ร่วมกันตลอดเวลาที่นายฮวดพยายามติดต่อกับสมเด็จจฮุน เซน แต่เมื่อสมเด็จจฮุน เซน ไม่รับโทรศัพท์ ผู้ถูกร้องและคณะจึงจำเป็นต้องแยกย้ายกันไปปฏิบัติภารกิจอื่น ตามอำนาจหน้าที่

ในเวลาต่อมาเมื่อผู้ถูกร้องอยู่เพียงลำพัง นายฮวดได้โทรศัพท์กลับมา ผู้ถูกร้องจึงรับโทรศัพท์ โดยไม่ทราบมาก่อนว่าจะต้องพูดคุยกับสมเด็จจฮุน เซน แต่เมื่อรับโทรศัพท์แล้ว นายฮวดได้แจ้งว่าจะเชิญ สมเด็จจฮุน เซน เข้ามาร่วมสนทนาด้วยในลักษณะการสนทนาทางโทรศัพท์ร่วม ผู้ถูกร้องในฐานะ นายกรัฐมนตรีไม่ประสงค์จะให้เกิดความตึงเครียดระหว่างไทยกับกัมพูชาจนนำไปสู่การใช้ความรุนแรง ได้เล็งเห็นถึงภัยคุกคามความมั่นคงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ ทหาร และพลเรือน ของทั้งสองฝ่าย และมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาด้วยแนวทางสันติวิธี เห็นว่าเป็นโอกาสที่จะได้พูดคุย เพื่อโน้มน้าวสมเด็จจฮุน เซน ให้นำความปรารถนาดีของผู้ถูกร้องสะท้อนไปยังผู้มีอำนาจทางการเมือง และทางทหารในกัมพูชา ให้เห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีและกลไกทวิภาคี และหันหน้าเข้าสู่การเจรจาตามแบบพิธีการระหว่างประเทศ จึงตัดสินใจตอบรับที่จะสนทนาแม้จะอยู่ เพียงลำพัง ยอมให้นายฮวดเชิญสมเด็จจฮุน เซน เข้าร่วมการสนทนาทางโทรศัพท์ร่วมภายใต้สถานการณ์ เฉพาะหน้าดังกล่าว การเจรจาแบบส่วนตัวจึงเกิดขึ้น โดยผู้ถูกร้องไม่ได้รู้สึกถึงความผิดปกติ และได้ ดำเนินการสนทนาอยู่ในกรอบนโยบายการต่างประเทศซึ่งดำเนินการโดยสันติวิธีตามหลักสากล รวมถึงเป็นไปตามแนวทางที่จะต้องพูดคุยกับสมเด็จจฮุน เซน อยู่แล้ว เช่นเดียวกับกรณีที่รองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายมาริช เสงี่ยมพงษ์) และ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช) จะยังอยู่ร่วมด้วยในการเจรจา นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้มีการพูดคุยผ่านข้อความกับนายกรัฐมนตรีกัมพูชา (นายฮุน มาเนต) เพื่อสรุปมาตรการ หลังจากการประชุม JBC โดยจะให้มีการประชุมกับหน่วยงานความมั่นคงในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ เพื่อตัดสินใจมาตรการต่าง ๆ ต่อไป

ผู้ถูกร้องไม่มีความตั้งใจที่จะโทรศัพท์ไปเจรจากับสมเด็จจูน เช่น เพียงลำพัง หากแต่เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และบทบาทของผู้ถูกร้องที่จะต้องพยายามแสวงหาโอกาสทุกวิถีทางเพื่อรักษาความสงบและสันติให้แก่บ้านเมือง การเจรจากับสมเด็จจูน เช่น จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในทางตรงกันข้าม การปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะเจรจากับสมเด็จจูน เช่น ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทางการเมืองของกัมพูชา โดยมองข้ามโอกาสที่จะสร้างสันติภาพตามแนวชายแดนกลับเป็นเรื่องที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง และมีใช้วิถีทางที่ผู้นำประเทศพึงกระทำเมื่อพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ และในวันรุ่งขึ้น (๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๘) ในระหว่างการประชุมฝ่ายความมั่นคงกลุ่มเล็กเพื่อติดตามสถานการณ์ชายแดนไทย - กัมพูชา ณ บ้านพิษณุโลก ซึ่งมีบุคคลสำคัญเข้าร่วม อาทิ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้ถูกร้องก็ได้นำสาระสำคัญของการสนทนาดังกล่าวและเงื่อนไขที่สมเด็จจูน เช่น เรียกร้อง มาแจ้งต่อที่ประชุมแล้วหาใช่การแอบเจรจาหรือดำเนินการในเชิงลับหรือมีเจตนาบ่อนทำลายผลประโยชน์ของรัฐแต่อย่างใด

สมเด็จจูน เช่น มีพฤติกรรมที่ผิดมารยาททางการเมืองระหว่างประเทศ โดยการแอบบันทึกเสียงการสนทนาแล้วนำมาเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อประโยชน์ทางการเมืองของตนแต่ฝ่ายเดียว และเป็นที่คาดการณ์ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการเล็งผลที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทางการเมืองในประเทศไทย ทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพ หรือก่อให้เกิดความวุ่นวายในประเทศได้ แล้วฉวยโอกาสดังกล่าวใช้กำลังทหารเข้าปะทะดังที่เคยทำมาโดยตลอดตามประวัติศาสตร์ในอดีตที่ผ่านมา การร้องเรียนของผู้ร้องถึงคุณสมบัตินี้ของผู้ถูกร้อง จึงอาจสอดคล้องกับเจตนาของสมเด็จจูน เช่น ในการจงใจเผยแพร่คลิปเสียงการสนทนาดังกล่าว และการระงับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องอาจเป็นผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์เกินความคาดหมายของกัมพูชา และทำให้ประเทศไทยอาจต้องเสียเปรียบในทางระหว่างประเทศ เนื่องจากการแสดงความอ่อนแอของการเมืองภายในจะสร้างความหวังแกกัมพูชาในการบรรลุเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งดินแดนพิพาท หากเกิดความตึงเครียดระหว่างไทยกับกัมพูชาที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของคลิปเสียงคงมีเพียงการพูดคุยระหว่างผู้ถูกร้องกับสมเด็จจูน เช่น เกี่ยวกับปัญหาตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ในฐานะที่ผู้ถูกร้องกับสมเด็จจูน เช่น รู้จักกันมาก่อน โดยผู้ถูกร้องมีเจตนาเพื่อต้องการลดการเผชิญหน้าและความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นอันจะนำมาซึ่งความสูญเสียของทั้งสองฝ่าย และเจรจาทอรองเงื่อนไขเพื่อให้สถานการณ์คลี่คลายลงโดยใช้คำพูดเชิงจิตวิทยาระหว่างการสนทนา เพื่อโน้มน้าวให้สมเด็จจูน เช่น ช่วยแนะนำหรือเสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยและลดความขัดแย้งผ่านไปยังผู้นำรัฐบาลกัมพูชา เพื่อให้ทั้งสองประเทศสามารถแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี

การเรียกสมเด็จจุน เช่น ว่า “Uncle” เป็นการแสดงความเคารพในวัยวุฒิแก่คู่เจรจา และเป็นมารยาทที่ผู้ถูกร้องรักษาปฏิบัติเรื่อยมาเป็นปกติวิสัยในการเจรจากับคู่สนทนาอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การเรียกอดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ว่า “อาหนุ” หรือการเรียกรองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) ว่า “อาสุริยะ” หรือเรียกเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช) ว่า “อาหมอ” การใช้สรรพนามดังกล่าวสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมไทย ดังนั้น การเรียกสมเด็จจุน เช่น ว่า “Uncle” จึงไม่ได้มีเจตนาแอบแฝงอื่นนอกจากมารยาททางสังคม และความพยายามในการสร้างความไว้วางใจเพื่อนำไปสู่ประเด็นการสร้างความสะดวกสบายในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชาเท่านั้น

ส่วนถ้อยคำว่า “อยากได้อะไรก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เดี่ยวจะจัดการให้” เป็นเพียงเจตนาที่ต้องการให้คู่เจรจาได้เสนอเงื่อนไขหรือความต้องการออกมาก่อน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการเจรจาเชิงผลประโยชน์ โดยการใช้เทคนิคสำคัญคือการตั้งคำถามเพื่อค้นหาความต้องการที่แท้จริง ในลักษณะไม่โจมตีจุดยืนของคู่เจรจา แต่มุ่งทำความเข้าใจความต้องการที่อยู่เบื้องหลังมากขึ้น เพื่อจะได้นำมาพิจารณาเจรจาต่อรองเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การยุติความตึงเครียดที่เกิดขึ้น โดยผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาที่จะดำเนินการตามเงื่อนไขที่เสนอมาทุณกรณีแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อสมเด็จจุน เช่น เสนอให้ฝ่ายไทยต้องยอมเปิดด่านก่อน แล้วฝ่ายกัมพูชาจะเปิดด่านหลังจากนั้นภายใน ๕ ชั่วโมง ผู้ถูกร้องก็เสนอกลับไปว่าให้เปิดด่านพร้อมกัน ซึ่งสมเด็จจุน เช่น ไม่ได้ตอบรับหรือยอมรับเงื่อนไขดังกล่าวและผู้ถูกร้องก็ยังไม่ได้ตอบรับในเงื่อนไขดังกล่าวของสมเด็จจุน เช่น เช่นเดียวกัน เนื่องจากต้องนำไปพูดคุยกับฝ่ายความมั่นคงของไทยก่อนเพื่อร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจ

สำหรับถ้อยคำที่กล่าวถึงแม่ทัพภาคที่ ๒ (พลโท บุญสิน พาดกลาง) ว่าเป็น “ฝั่งตรงข้าม” นั้น เนื่องจากนายฮวดพยายามอธิบายมูลเหตุของการที่สมเด็จจุน เช่น สั่งการให้มีการปิดด่านชายแดนของกัมพูชา เพราะความไม่พอใจที่มีต่อแม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นการเฉพาะเจาะจง ผู้ถูกร้องจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคการเจรจาที่แบ่งแยกปัญหาออกจากตัวบุคคล ไม่ได้เป็นการตำหนิติเตียนในทางลบหรือแสดงให้เห็นว่าแม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลไทยแต่อย่างใด แต่เป็นการอธิบายสถานการณ์ต่อฝ่ายกัมพูชาในเชิงสร้างความเข้าใจว่าฝ่ายบริหารของไทยมีเจตนาที่จะรักษาสันติ และไม่ได้เป็นการโอนอ่อนหรือเอื้อประโยชน์ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากแต่เป็นการดำเนินนโยบายโดยอาศัยหลักทางการทูตเพื่อรักษาเสถียรภาพของประเทศและป้องกันความขัดแย้งที่อาจลุกลาม การที่ผู้ถูกร้องกล่าวถึงแม่ทัพภาคที่ ๒ ในบทสนทนา เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้รับแจ้งจากฝ่ายความมั่นคงว่า กัมพูชาไม่พอใจการเคลื่อนย้ายกำลังทหารของไทย ณ ช่องบก ซึ่งไม่เป็นไปตามที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้าในวันที่

๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องจึงจำเป็นต้องสื่อสารเพื่อแยกบทบาทฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายความมั่นคง ซึ่งสมเด็จเจษน เช่น รู้สึกว่าเป็นคู่ขัดแย้งโดยตรงในขณะนั้น และเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ที่อาจนำไปสู่การเปิดเจรจาในระดับทางการต่อไปโดยไม่ใช้มาตรการทางทหารและทางเศรษฐกิจ อันอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องได้มีการชี้แจงและกล่าวคำขอโทษ ต่อแม่ทัพภาคที่ ๒ แล้ว ซึ่งแม่ทัพภาคที่ ๒ ยืนยันต่อสาธารณชนว่าไม่ติดใจคลิปเสียง กรณีจึงไม่ได้ เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ถูกร้องและแม่ทัพภาคที่ ๒ และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของกองทัพ แต่อย่างใด

พยานหลักฐานของผู้ร้องเป็นบทสนทนาที่ได้มาจากการบันทึกเสียงหรือการนำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์โดยปราศจากความยินยอมจากคู่สนทนา เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย และหลักนิติธรรม ทั้งอาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๒) ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ โดยกรณีนี้ได้มีการนำข้อมูลบทสนทนาดังกล่าว ไปเผยแพร่ในลักษณะอันอาจทำให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน และ อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลโดยไม่เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตย ซึ่งได้มีการร้องทุกข์ กล่าวโทษไว้แล้วต่อพนักงานสอบสวนและคดีอยู่ระหว่างกระบวนการสืบสวนสอบสวน

การพิจารณารับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ เช่น การดักฟังข้อมูลการสนทนาโดยไม่มี คำสั่งศาล หรือปราศจากความยินยอมของคู่สนทนา ถือเป็น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและขัดต่อ หลักที่รัฐมีพันธะต้องธำรงรักษา การยอมรับพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมส่งผล กระทบต่อความชอบธรรมของกระบวนการยุติธรรม และบ่อนทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณชน ต่อระบบกฎหมายโดยรวม ซึ่งแนวคำพิพากษาศาลฎีกาได้วางหลักไว้ชัดเจนว่า “พยานหลักฐานที่ได้มา โดยไม่ชอบ ย่อมไม่อาจรับฟังได้ในกระบวนการยุติธรรม” หลักการนี้ไม่เพียงเป็นแนวทางปฏิบัติ ทางกฎหมาย หากแต่ยังสะท้อนถึงการเคารพในสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และการยับยั้ง ในหลักการที่ว่าความยุติธรรมต้องเกิดจากวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีตามคำร้องนี้ซึ่งเป็นการ พิจารณาความผิดทางจริยธรรมซึ่งมีมาตรฐานสูงกว่ากฎหมายทั่วไป อีกทั้งพฤติการณ์แห่งการกระทำ ความผิดยังไม่ปรากฏชัดเจน การนำพยานหลักฐานที่แม้ในคดีอาญายังไม่อาจรับฟังได้มาใช้ในกระบวนการ พิจารณาทางจริยธรรม อาจไม่สอดคล้องกับหลักความเหมาะสมและขัดต่อหลักนิติธรรม

นอกจากนี้ข้อความตามคลิปเสียงที่อ้างเป็นพยานหลักฐานยังไม่ได้ผ่านการแปลหรือรับรองความถูกต้องโดยขอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นบทสนทนาในภาษาต่างประเทศ และจนถึงปัจจุบันยังไม่ได้มีการแปลโดยผู้มีอำนาจหรือผ่านการรับรองความถูกต้องโดยหน่วยงานของรัฐที่น่าเชื่อถือ การนำข้อความในภาษาต่างประเทศมาใช้ในกระบวนการพิจารณาของศาล โดยเฉพาะในคดีที่กระทบต่อสถานะของนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาล จึงจำต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบอย่างรอบคอบเพื่อให้สามารถรับฟังได้โดยขอบด้วยกฎหมาย

การกำหนดนโยบายระหว่างประเทศเป็นกิจการของฝ่ายบริหารโดยแท้และต้องได้รับการตรวจสอบทางการเมืองเท่านั้น ดังเช่นแนวคิด “การกระทำทางรัฐบาล” หรือแนวคิด “ดุลพินิจทางการเมือง” ซึ่งประเทศไทยก็ปรากฏว่ามีแนวคิดดังกล่าวอยู่ในระบบกฎหมายไทยมาช้านาน เห็นได้จากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ ที่ถือว่า “การดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการต่างประเทศ” ไม่เป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือการกระทำทางปกครอง แม้ว่าศาลรัฐธรรมนูญจะไม่เคยมีคำวินิจฉัยที่ชัดเจนในเรื่องนี้ แต่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเองเคยมีรายงานการศึกษาเรื่องดังกล่าว ได้แก่ “การกระทำทางรัฐบาล กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางที่ศาลในต่างประเทศจำกัดอำนาจของตนเองไม่ให้เข้าไปวินิจฉัยการใช้ดุลพินิจทางการเมือง และปล่อยให้กลไกทางการเมืองทำหน้าที่ตรวจสอบกันเอง โดยเฉพาะในระบบรัฐสภาที่มีกลไกการตรวจสอบทางการเมืองอยู่แล้ว

การที่ผู้ร้องเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งและกรมสอบสวนคดีพิเศษเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และมีข้อกังขาแก่สังคมในวงกว้างถึงการทำหน้าที่และการใช้สิทธิลงมติต่าง ๆ ของสมาชิกวุฒิสภากลุ่มดังกล่าวว่าอาจถูกครอบงำทางการเมืองหรือถูกชี้นำโดยพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดหรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘ เมื่อมีพรรคการเมืองหนึ่งประกาศถอนตัวจากรัฐบาลอย่างเป็นทางการ สมาชิกวุฒิสภากลุ่มดังกล่าวก็ได้เสนอคำร้องต่อประธานวุฒิสภาทันที ผู้ถูกร้องเห็นว่าการใช้สิทธิยื่นคำร้องในเรื่องนี้ของสมาชิกวุฒิสภาเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตเพียงเพื่อประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มตน ทั้งที่ทราบหรือควรจะทราบว่าการตรวจสอบการกระทำที่เป็นนโยบายในทางระหว่างประเทศควรถูกตรวจสอบโดยกลไกปกติของรัฐสภา

การสนทนาไม่มีข้อความใดที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องจะนำผลประโยชน์ของประเทศไปแลกเปลี่ยนกับต่างชาติ และผู้ถูกร้องไม่มีการกระทำใดและไม่มีเจตนาที่จะทำให้ประเทศต้องเสียเกียรติภูมิหรือผลประโยชน์ของชาติ หรือทำให้กระทบต่อเอกราชอธิปไตยบูรณภาพแห่งอาณาเขต

ที่ประเทศมีสิทธิอธิปไตยแต่ประการใด โดยหากเป็นกรณีการดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงเขตแดน แห่งประเทศหรือมีผลกระทบต่ออธิปไตยแห่งรัฐ จะอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ ซึ่งไม่ใช่ อำนาจของนายกรัฐมนตรี หากแต่เป็นอำนาจของรัฐสภาในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ เช่นเดียวกับที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศในคำวินิจฉัย ที่ ๓/๒๕๖๐ ซึ่งการเจรจาของผู้ถูกร้องไม่ได้เข้าข่ายตามรัฐธรรมนูญหรือคำวินิจฉัยดังกล่าวแต่อย่างใด นอกจากนี้เหตุที่ต้องมีการพูดคุยกับสมเด็จพระสันตะปาปา ก็เพื่อต้องการรักษาความมั่นคงของรัฐและความสงบ เรียบร้อยบริเวณแนวชายแดน ไม่ได้เป็นไปเพื่อเอื้อประโยชน์ใดแก่กัมพูชาหรือสมเด็จพระสันตะปาปา และไม่ได้ ก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมายใด ๆ ต่อประเทศ จึงไม่ได้ทำให้ประเทศต้องได้รับความเสียหายหรือ เสียผลประโยชน์แต่อย่างใด

ข้อกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ นั้น ผู้ถูกร้องไม่ได้กระทำการฝ่าฝืนข้อ ๔ (๑) โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด ต่อภารกิจแห่งรัฐในการดำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดนด้วยแนวทางทางการทูตควบคู่กับ การวางกำลังของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง มิได้มีพฤติการณ์ละเลยต่ออำนาจอธิปไตยของชาติหรือ บั่นทอนเกียรติภูมิของประเทศ หากแต่เป็นการแสวงหาความร่วมมือในระดับภูมิภาคภายใต้หลักการ แห่งความเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งถือเป็นการดำรงเกียรติของชาติในอีกมิติหนึ่ง

ผู้ถูกร้องไม่ได้กระทำการฝ่าฝืนข้อ ๕ (๑) และ (๖) โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง ได้บูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานด้านการต่างประเทศและฝ่ายความมั่นคงอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง มีการประชุมหารืออย่างเป็นทางการเพื่อวางแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สมดุลและรอบคอบ ตลอดจนมีการกำกับการสื่อสารของรัฐต่อประชาชนอย่างมีเอกภาพ มิได้ประพฤติดันอันเป็นการเสื่อมเสีย ต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและ เต็มกำลัง

ผู้ถูกร้องไม่ได้กระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) และ (๒) เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ได้แสวงหาผลประโยชน์ ในทางส่วนตัวจากการพูดคุยหรือเจรจากับบุคคลใดในต่างประเทศ ตรงกันข้าม กลับเป็นการกระทำ ที่มุ่งประโยชน์ของรัฐไทยในการลดความตึงเครียดและหลีกเลี่ยงความรุนแรงในเขตแดนเป็นสำคัญ

ผู้ถูกร้องปฏิบัติตนสอดคล้องกับข้อ ๙ และข้อ ๑๐ โดยพฤติการณ์ตลอดเวลาของผู้ถูกร้อง ในการบริหารราชการแผ่นดิน สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ความอดทน การแสดงออกที่เหมาะสม ต่อสาธารณะ ตลอดจนการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่รอบด้านและปรึกษาหารือกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างเหมาะสม การกระทำของผู้ถูกร้องไม่ได้ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของตำแหน่ง

นายกรัฐมนตรี หรือบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนในความสุจริตและเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง แต่ประการใด

การกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามหมวด ๒ และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักรตามหมวด ๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นการกล่าวอ้างที่เกินจริงและปราศจากข้อเท็จจริงรับรองอย่างชัดเจน ส่วนการกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องคุกคามสื่อมวลชนนั้น ผู้ถูกร้องมีความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชนและไม่เคยมีเจตนา คุกคามสื่อมวลชนแต่อย่างใด

การเจรจากับสมเด็จเจษณ เซน เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ (Good Faith) และสุจริต อย่างแท้จริง วัตถุประสงค์ในการเจรจาเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม แม้จะมีข้อโต้แย้งว่าอาจมีถ้อยคำบางส่วนที่ไม่เหมาะสม แต่เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์การเจรจาเฉพาะหน้า จะเห็นว่า ผู้ถูกร้องแสดงออกอย่างชัดเจนที่จะยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง อีกทั้งสาระสำคัญของการเจรจาดังกล่าว ผู้ถูกร้องก็ได้นำมาแจ้งแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดโดยไม่ปิดบัง กรณีไม่มีข้อเท็จจริงอันจะถือว่าผู้ถูกร้องไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการใดอันถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้อใดทั้งสิ้น ผู้ถูกร้องมีความตั้งใจทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน ดังจะเห็นได้จากการออกแถลงการณ์ชี้แจงข้อเท็จจริง แนวทาง หรือตอบโต้การกระทำต่าง ๆ ตามความเหมาะสมแก่สถานการณ์ ประกอบกับสถานการณ์ของประเทศชาติเวลานี้ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ล้วนเป็นภาวะที่ต้องเร่งแก้ปัญหา หลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ข้อพิพาทชายแดน สถานการณ์การเจรจาทางการค้า สถานการณ์ ข้อพิพาทและการใช้กำลังตอบโต้กันระหว่างประเทศในหลายภูมิภาคของโลกที่ส่งผลกระทบต่อ พลเมืองไทยที่อาศัยหรือทำงานอยู่ต่างประเทศ รวมถึงการแก้ไขผลกระทบที่อาจตามมาถึงประเทศไทย ในด้านอื่น ๆ เมื่อคำนึงถึงสัดส่วนความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากผู้ถูกร้องไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ นายกรัฐมนตรีได้ต่อไป เป็นที่แน่ชัดว่าย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการบริหารราชการแผ่นดิน และแสดงถึงการขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในชาติ รวมถึงการกำหนดท่าทีความชัดเจนทางนโยบาย และโอกาสในการต่อรองเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศที่จะผันแปรไป การที่ผู้ถูกร้องจะสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาของบ้านเมืองโดยไม่มีการชะงักงันหรือเกิดความลังเล ในการปฏิบัติราชการแผ่นดิน ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและอธิปไตยของชาติ อีกทั้ง ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะบูรณาการเจ้าหน้าที่รัฐทุกฝ่ายให้สนับสนุนการทำงานที่ของฝ่ายทหาร

และแสดงถึงความเข้มแข็งภายในชาติ ซึ่งส่งผลทางจิตวิทยาแก่กัมพูชาในการรุกรานประเทศไทย ผู้ถูกร้องจึงขออนุญาตต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ขอให้สวนพยานบุคคล จำนวน ๕ คน ได้แก่ (๑) นายฉัตรชัย บางชวด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (๒) นายอรรษิษฐ์ สัมพันธ์รัตน์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย (๓) พลเอก ภูงศรัถนวรรณ ข้าราชการบำนาญ (๔) พลโท พุฒิพงษ์ ชีพสมุทร รองเจ้ากรมพระธรรมนูญ และ (๕) นายธนธิป อุบัติศฤงศ์ อดีตทูตไทยประจำประเทศญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และรัสเซีย

๒. ขอให้ยกเลิกคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้ถูกร้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ นายกรัฐมนตรีไปพลางก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำขอของผู้ถูกร้องแล้วเห็นว่า คำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง เนื่องจากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง กรณีไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ให้ยกคำขอ ส่วนคำขอให้ไต่สวนพยานบุคคล นั้น ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดให้ไต่สวนพยานบุคคล จำนวน ๒ ปาก คือผู้ถูกร้องและนายฉัตรชัย บางชวด ซึ่งศาลได้ดำเนินการไต่สวนทั้งสองคนเสร็จสิ้นแล้ว และคู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้ยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีให้ศาลด้วยแล้ว

นายฉัตรชัย บางชวด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เบิกความว่า สภาความมั่นคงแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานโดยตำแหน่ง อย่างไรก็ตาม นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบหมายให้นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานแทนตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำหรับการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ นั้น นายภูมิธรรม เวชยชัย เป็นประธานการประชุม โดยผู้ถูกร้องได้เข้าร่วมประชุมและมีคำสั่งการทางนโยบายหลายประเด็นเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดปรากฏตามรายงานการประชุม

สรุปข้อเท็จจริงตามลำดับเวลารับฟังได้ว่า

วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๘ นายภูมิธรรม เวชยชัย เป็นประธาน และผู้ถูกร้องเข้าร่วมประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแนวทางการรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงกับกัมพูชา รวม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการต่างประเทศ ด้านการทหาร ด้านชายแดน และด้านการสื่อสาร สำหรับด้านชายแดนนั้น ให้กองทัพหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาใช้อำนาจตามกฎหมายในการควบคุมจุดผ่านแดนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวนโยบายของรัฐบาล โดยพิจารณาจากเบาไปหาหนักและเท่าที่จำเป็น ๔ ระดับ คือ ๑) การจำกัดบุคคลเข้า - ออก จุดผ่านแดนทุกประเภทตลอดแนวชายแดนไทย - กัมพูชา โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลประเภทนักท่องเที่ยว

กลุ่มบุคคลที่ต้องสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนันหรือกลุ่มอาชญากรรม แก๊งคอลเซนเตอร์ ๒) การระงับหรือปรับลดวัน/เวลาเปิดปิดทำการจุดผ่านแดนทุกประเภทตลอดแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ให้พิจารณาลดจำนวนชั่วโมงในแต่ละวัน หรือลดจำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ โดยในแต่ละเขตท้องที่พิจารณาตามความเหมาะสม ๓) การปิดจุดผ่านแดนบางพื้นที่หรือตลอดแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ให้พิจารณาเฉพาะมีเหตุจำเป็นด้านความมั่นคง และ ๔) ดำเนินการปิดจุดผ่านแดนทุกประเภทตลอดแนวชายแดนไทย - กัมพูชา

วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีคำสั่งกองทัพบกที่ ๘๐๖/๒๕๖๘ เรื่อง ควบคุมการเปิด - ปิดจุดผ่านแดนทุกประเภทตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ให้กองทัพภาคที่ ๑ โดยผู้บัญชาการกองกำลังบูรพา และกองทัพภาคที่ ๒ โดยผู้บัญชาการกองกำลังสุรนารี มีอำนาจกำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขหรือเงื่อนไขที่จำเป็นและเหมาะสม ในการผ่านแดนบริเวณจุดผ่านแดนทุกประเภทตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ในส่วนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการค้าขาย และความเป็นอยู่ของประชาชนของทั้งสองประเทศที่อยู่ในบริเวณดังกล่าว ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นเพื่อปกป้องอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของประเทศไทยและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนชาวไทย ให้มีอำนาจกำหนดให้เปิดหรือปิดจุดผ่านแดนแห่งใดแห่งหนึ่งหรือทุกแห่งตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ภายใต้เงื่อนไขหรือเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เหมาะสมได้

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๘ ฝ่ายกองทัพมีหนังสือขอให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การค้ามนุษย์ และบ่อนการพนันในกัมพูชา เข้าที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติโดยเร่งด่วน โดยเสนอยกระดับมาตรการป้องกันและปราบปราม เช่น การตัดกระแสไฟฟ้า การระงับสัญญาณอินเทอร์เน็ต การควบคุมสินค้าและยุทธโศปกรณ์ ทั้งนี้ ในวันเดียวกันปรากฏข่าวว่า โฆษกกระทรวงการต่างประเทศแถลงข่าวพัฒนาการสถานการณ์ชายแดนไทย - กัมพูชาว่า มาตรการควบคุมจุดผ่านแดนยังดำเนินต่อไปตามการประเมินของฝ่ายความมั่นคงเพื่อรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย รวมถึงจะมีการเสนอตัดกระแสไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ที่มีบ่อนผิดกฎหมายหรือแก๊งมิจฉาชีพต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติต่อไป

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘ นายฮุน มาเนต นายกรัฐมนตรีกัมพูชา โพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กประกาศยุติการซื้ออินเทอร์เน็ตและไฟฟ้าจากไทย รวมถึงดอออกอากาศภาพยนตร์หรือรายการทีวีไทย

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๘ ผู้ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมีหนังสือเชิญส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประชุมในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา เพื่อประเมินสถานการณ์และแนวทางการดำเนินการภายหลังรัฐบาลกัมพูชาประกาศยุติการซื้อสัญญาณ

โทรคมนาคมและกระแสไฟฟ้า ประกอบด้วย ๔ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ความที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (ศอ.ปชต.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ทั้งนี้ ในวันเดียวกันปรากฏข่าวว่า สมเด็จพระเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ได้มีมาตรการเตรียมตอบโต้ฝ่ายไทยที่มีมาตรการปิดด่าน ได้แก่ ๑) ประกาศยุติการนำเข้าสินค้าจากไทยเข้าสู่ตลาดกัมพูชาและหันไปใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศหรือสินค้าจากประเทศอื่นแทน ๒) เตรียมรับซื้อสินค้าส่วนใหญ่ที่เคยส่งออกไปไทย โดยเฉพาะผลผลิตทางการเกษตรของประชาชน พร้อมทั้งเร่งหาตลาดรองรับทั้งในและนอกประเทศ ๓) เปลี่ยนเส้นทางผู้ป่วยที่เคยไปรักษาตัวในไทย ให้ไปใช้บริการโรงพยาบาลในประเทศหรือประเทศอื่นแทน ๔) เตรียมการรองรับแรงงานกัมพูชาที่จะเดินทางกลับจากไทยโดยจัดหางานให้ ๕) ให้กองกำลังทุกเหล่าทัพเตรียมพร้อม ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้สามารถตอบโต้และป้องกันตนเองได้ทันทีหากเกิดการรุกราน และ ๖) ให้จังหวัดที่อยู่ใกล้ชายแดนเตรียมแผนอพยพประชาชนไปยังพื้นที่ปลอดภัย และวางแผนสำรองด้านอาหาร ยา และสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ

วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วม ไทย - กัมพูชา (JBC : Joint Boundary Commission) ครั้งที่ ๖

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ กระทรวงการต่างประเทศโพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊ก ว่า ตามที่เกิดความเข้าใจผิดในวงกว้างในขณะนี้ กระทรวงการต่างประเทศขอชี้แจงและยืนยันว่า การประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วม ไทย - กัมพูชา (JBC : Joint Boundary Commission) ครั้งที่ ๖ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งเพิ่งเสร็จสิ้นลงเมื่อปลายวันนี้ มิได้มีการหารือในประเด็นที่กัมพูชาจะนำพื้นที่ ๔ จุด เข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) และมิได้มีการหารือประเด็นแผนที่ฝ่ายกัมพูชาอ้างแต่อย่างใด

ในวันเดียวกันเวลาประมาณ ๑๘.๓๐ นาฬิกา ผู้ถูกร้องสนทนากับสมเด็จพระเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ โดยมีนายฮวด คนสนิทของสมเด็จพระเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เป็นล่าม ในลักษณะการสนทนาทางโทรศัพท์ร่วม (Conference Call) ผู้ถูกร้องพูดเป็นภาษาไทยปรากฏถ้อยคำตามคลิปเสียงที่ผู้ร้องนำส่งเป็นพยานหลักฐานต่อศาลรัฐธรรมนูญจริง โดยคลิปเสียงถอดความได้ดังนี้

ผู้ถูกร้อง : เป็นอย่างไรบ้าง สุขภาพดีหรือเปล่า

นายฮวด (แปล) : สุขภาพแข็งแรงดี

ผู้ถูกร้อง : วันนี้ได้คุยกับพี่ฮวดเรื่องชายแดน ก็เข้าใจตรงกันว่า ทั้งท่านฮุน เซน ทั้งอึ้ง ก็อยากให้อสองประเทศสงบสุข ไม่อยากให้ Uncle ไปฟังคนที่ฝั่งตรงข้ามกับเรา เพราะว่าพอไปฟัง ฝั่งตรงข้ามอย่างพวกแม่ทัพภาคสอง เป็นคนของฝั่งตรงข้ามหมดเลย ซึ่งพอไปฟังอย่างนั้นเสร็จ ก็ไม่อยากให้ท่านรู้สึกไม่ชอบใจหรือโกรธ เพราะจริง ๆ แล้วไม่ใช่ความตั้งใจของเราเลยคะ เพราะตอนนี้ทางนั้น เขาอยากจะดูเห้ เขาก็จะพูดอะไรออกมาที่มันไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ แต่จริง ๆ ที่เราต้องการ คือต้องการความสงบสุขให้เกิดขึ้นเหมือนก่อนที่จะปะทะกันที่ชายแดน บอกว่าให้ท่านฮุน เซน เห็นใจ หลานหน่อย เพราะว่าตอนนี้คนในประเทศไทยเขาไล่เราไปเป็นนายก ๆ ที่เขมรหมดแล้ว จริง ๆ แล้ว ถ้าท่านอยากได้อะไรก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เดี่ยวจะจัดการให้

นายฮวด (แปล) : ขั้นตอนหนึ่งที่หนึ่งอยากให้ชายแดนเปิดปกติเหมือนก่อนเกิดเหตุ

ผู้ถูกร้อง : โอเคคะ ตรงกัน

นายฮวด (แปล) : จริง ๆ เหตุการณ์เรื่องปิดชายแดนฝั่งไทยเป็นคนเริ่มก่อน เพราะฉะนั้น ถ้าฝ่ายไทยถอนคำสั่ง ก็มพูซาก็ตามเลย เปิดปกติ เพราะว่าเราก็มีความผิดพลาดเรื่องหนึ่งแล้วที่การมี ปัญหากันที่ช่องบก เราก็พยายามตามที่ฝ่ายไทยต้องการ เราก็โอเค ทำตามนะ แต่ขอให้สถานการณ์ เข้าภาวะปกติ แต่ว่าเราถอยแล้ว เราถอนแล้ว เราปรับกำลังแล้ว แต่ฝั่งไทยยังเอาเรื่องด่านมากดดัน ฉะนั้นอยากให้ท่านนายก ๆ ช่วยให้ฝั่งไทยถอนเรื่องการปิดด่าน ถ้าถอน ฝ่ายกัมพูซาจะถอนเรื่อง การห้ามนำเข้าสินค้าเกษตร นำเข้าอะไรทุกอย่างก็ถอนหมด

ผู้ถูกร้อง : คือตอนนี้รัฐบาลโดนโจมตีหนักมาก เพราะว่าพอตอนที่ท่านสมเด็จ ออกมาพูดกับ ท่านฮุน มาเนต ที่บอกว่าจะตัดน้ำตัดไฟ คืออันนั้นต้องขอโทษด้วย เพราะจริง ๆ ต่างประเทศแค่ รายงานขั้นตอนว่าถ้าเกิดเหตุการณ์ต่อไปประเทศไทยจะอย่างไร คือเหมือนอธิบายขั้นตอนให้ฟัง ไม่ได้ บอกว่าจะทำ แต่ตอนนี้เหมือนกับเริ่มตัดหนัง ตัดละคร คือทำทุกอย่างหมดแล้ว จริง ๆ ถ้าจะให้มันโอเค ทั้งสองฝ่าย เหมือนเราต้องพูดพร้อมกันว่าเราตกลงร่วมกันแล้ว รัฐบาลคุยร่วมกันแล้วว่าจะเปิดทุกอย่าง ให้กลับมาเป็นปกติได้ จะเป็นอึ้งกับฮุน มาเนตก็ได้ หรืออย่างไรก็ได้ เหมือนกับว่าเราได้คุยร่วมกัน แล้วทั้งสองฝ่ายอยากกลับมาเป็นเหตุการณ์ปกติ

นายฮวด (แปล) : นายก ๆ อึ้ง อยากให้โพสต์โซเชียล ให้นายก ๆ โพสต์

ผู้ถูกร้อง : จะโพสต์หรืออย่างไรก็ได้ ให้ท่านฮุน เซน แนะนำก็ได้ เหมือนกับว่าต้องเป็นการ ตกลงร่วมกันเพราะตอนนี้อึ้งกำลังโดนหนักมากเลย

นายฮวด (แปล) : จริง ๆ อยากได้เรื่องเสถียรภาพมาก แต่ทหารมาปิดด่านก่อน อะไรก่อน เริ่มต้น ก่อน กดดันก่อน ฉะนั้นต้องคุยกับทหารว่าพร้อมหรือไม่กับการเปิดด่าน

ผู้ถูกร้อง : พร้อมค่ะ

นายฮวด (แปล) : ทางนี้ตามหมด ทางนี้ตามหมดเลย

ผู้ถูกร้อง : พร้อมค่ะ คือเราเปิดให้อยู่แล้วพี่ฮวด แต่ต้องเป็นการบอกว่าเรตกลงร่วมกันว่าเราเปิด เพราะไม่อย่างนั้น ถ้าอิงยอม ๆ ยอม ๆ หมด อีจก็จะโดน เพราะว่าตอนนี้มันเลยมาถึงเรื่องก่อนด่านแล้ว

นายฮวด (แปล) : อย่างนี้ ท่านนายก ๆ อีจ ท่านไม่อยากจะการเจรจาเรื่องปิดด่าน เพราะว่า ทหารมันเริ่มก่อน ทั้ง ๆ ที่มาหลอกเราให้ปรับกำลัง ปรับกำลังแล้วบอกว่าสถานการณ์ต้องเข้าปกติ ตอนที่ปรับกำลังที่ช่องบกคุยกันเรียบร้อยบอกว่า ถ้าปรับตรงนี้เสร็จเรียบร้อย ทุกอย่างต้องจบ ทหารครับ จบครับ แต่ไม่จบ มาปิดด่านก่อน เหมือนตบหน้า ขอให้นายก ๆ พิจารณาด้วยเรื่องนี้ ผมเป็นลูกผู้ชาย คำไหนคำนั้น เพราะว่าฝ่ายไทยเป็นคนเริ่มต้นก่อนและหลอกเรา ทางกัมพูชาเราก็ โดนหนักเหมือนกัน เราก็มียมวชน ดั่งนั้นทางฝ่ายไทยเริ่มแล้วไม่เกินห้าชั่วโมง ที่นี้ทุกอย่างก็เข้าปกติเลย หลานที่รัก อาบอกได้เลยถ้าเราไม่มีคำสัญญาเรื่องปรับกำลังแล้ว ทุกอย่างปกติ แต่ว่าทหารไทยไม่ยอม เปิดด่านพรมนี้ ทั้งนี้ก็มีการห้ามเรื่องการส่งออกเกษตรทั่วชายแดนเลยเพื่อกดดันทหาร เพราะสถานการณ์ เหมือนที่รายงานให้นายก ๆ ทราบว่า ตอนปรับกำลังที่ช่องบกก็ตกลงกันแล้วว่า จะจบกัน แต่อยู่ดี ๆ ทหารไทยมาปิดด่าน ฉะนั้นให้กัมพูชาไปเจรจาเปิดด่านดูแล้วไม่สวย ไม่สมควรอย่างยิ่ง ทหารไทย เริ่มก่อน ทางนี้ก็ตามหลังไม่เกินห้าชั่วโมง ทุกอย่างปกติ ผมเป็นลูกผู้ชาย

ผู้ถูกร้อง : เตียวจะลองคุยกับทางกลาโหมดู แต่จริง ๆ แล้ว ตอนที่คุย พี่ฮวดลองพูดด้วย แล้วกันว่า ถ้าท่านฮุน เซน อยากรู้ได้อะไร ก็ให้บอก จะได้คุยกันได้ตกลงกันได้ เพราะบางทีที่ท่านโพสต์ เฟซบุ๊กออกมา ตอนนี้รัฐบาลสันคลอนที่สุดแล้วค่ะตั้งแต่อิงเป็นนายก ๆ มา ก็คือเรื่องกัมพูชานี้แหละ ซึ่งอิงไม่ออกมาตอบได้อะไรทั้งสิ้น เพราะอิงก็รักและเคารพท่าน เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้วถ้าท่าน จะเอาอะไรจริง ๆ ให้บอกอิงได้เลย ยกหูบอกก็ได้ อันไหนไม่เป็นข่าวก็คือไม่เป็นข่าว อันนั้นที่หลุดไป มันหลุดเพราะสื่อ เพราะไม่ได้คุยกับอิงแค่สองคน มันคุยกันเป็นกลุ่ม มันเลยหลุด แต่ถ้าคุยกับอิง แค่สองคน มันไม่มีหลุดอยู่แล้ว ที่นี้ไม่อยากให้เกิดเรื่องแบบนี้ แต่อิงจะไปคุยกับกลาโหม เพราะอิงรู้ว่า ถ้าสมมุติเขาพูดว่าของไทยปิดก่อน ก็จะไปคุยกับกลาโหมว่ายังไง เตียวถ้ามันเวิร์คยังไงจะส่งบอกพี่ฮวดว่า มันเรียบร้อยมั๊ย เพราะจริง ๆ คนมันไม่หวังดีกับเราทั้งคู่ มันก็ดูเหมือนเรากับเขาทะเลาะกันเอง จริง ๆ แล้ว คนรุ่นใหม่มันต้องไม่มีสงคราม คนรุ่นใหม่มีสงครามไปมันก็เสีย ลูกท่าน ฮุน มาเนต ก็เป็น คนรุ่นใหม่

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ รายงานผลการปฏิบัติงานและการบริหารสถานการณ์ชายแดนไทย – กัมพูชา ต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เพื่อทราบเป็นระยะ และการดำเนินการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีการเผยแพร่คลิปเสียงสนทนาระหว่างผู้ถูกร้องกับสมเด็จพระสันตะปาปา เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ทั้งนี้ เวลาต่อมาของวันเดียวกัน ผู้ถูกร้องแถลงข่าวยอมรับว่าเป็นคลิปเสียงจริง

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๘ นายภูมิธรรม เวชยชัย เป็นประธาน พิจารณามาตรการควบคุมบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา และการประเมินผลการปฏิบัติในห้วงที่ผ่านมา ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบมาตรการกวดขันกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา และมอบหมายหน่วยงานดำเนินการตามมาตรการ ฯ ที่มุ่งเน้นเรื่องการปราบปรามปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติบริเวณชายแดนไทยกับกัมพูชาเป็นแนวทางหลัก ซึ่งมี ศอ.บชต. เป็นกลไกหลักในการพิจารณายกระดับหรือผ่อนปรนมาตรการกวดขันกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา ภายใต้แนวทางที่รัฐบาลหรือสภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดให้เหมาะสมกับสถานการณ์

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๑๑ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

มิให้นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสองเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งได้ด้วย

มาตรา ๑๖๐ รัฐมนตรีต้อง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

(๗) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๘) ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง

มาตรา ๑๗๐ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ไว้วางใจ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐

(๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗

(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๑

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

๒. มาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑

หมวด ๑ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นอุดมการณ์

ข้อ ๖ ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ข้อ ๗ ต้องถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

ข้อ ๘ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อตนเอง หรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

หมวด ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้อ ๑๑ ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ข้อ ๑๒ ยึดมั่นหลักนิติธรรม และประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๑๓ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นอิสระ เป็นกลาง และปราศจากอคติ โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพล กระแสสังคม หรือแรงกดดันอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแห่งสถานภาพ

ข้อ ๑๔ รักษาไว้ซึ่งความลับในการประชุม การพิจารณาวินิจฉัย รวมทั้งเคารพต่อมติของที่ประชุม ฝ่ายข้างมาก และเหตุผลของทุกฝ่ายอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๕ ให้ข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริงแก่ประชาชนหรือสื่อมวลชนอันอยู่ในความรับผิดชอบของตน ถูกต้องครบถ้วนและไม่บิดเบือน

ข้อ ๑๖ ไม่ให้คำปรึกษาแก่บุคคลภายนอก หรือแสดงความคิดเห็น หรือข้อมูลต่อสื่อสาธารณะ หรือสาธารณชนในเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสียความเป็นธรรมแก่การปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กร

ข้อ ๑๗ ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง

ข้อ ๑๘ ไม่คบหาสมาคมกับคู่กรณี ผู้ประพฤตินอกกฎหมาย ผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีความประพฤติ หรือผู้มีชื่อเสียงในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่

หมวด ๓ จริยธรรมทั่วไป

ข้อ ๒๑ ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ และยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม

หมวด ๔ การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ข้อ ๒๗ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๑ ให้ถือว่ามีลักษณะร้ายแรง

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จะถือว่ามีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น

๓. ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔ ข้าราชการการเมืองต้องยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) ปกป้อง ดูแล และยึดถือประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ พึงรักษารักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติ และไม่ประพฤตินอนอำนาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของชาติ

(๕) เป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่เพื่อรับใช้ประเทศชาติและประชาชนอย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ยึดมั่นในหลักนิติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและปราศจากอคติ

(๒) ไม่ใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นข้าราชการการเมืองไปแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ตาม

(๓) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นในประการที่อาจทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่

(๔) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤตินิยมชอบทุกรูปแบบ

(๕) ไม่ใช่หรือบิดเบือนข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเพื่อผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๖) ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง

(๗) แสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณีเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาด

ข้อ ๖ ข้าราชการการเมืองต้องกล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นกลาง และปราศจากอคติ โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพล กระแสสังคม หรือแรงกดดันอันมิชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ยึดมั่นในกฎหมายและไม่ใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๔) ต้องเปิดเผยข้อมูลการทุจริต การใช้อำนาจในทางที่ผิด การฉ้อฉล หลอกลวง หรือการกระทำอื่นใดที่ทำให้ราชการเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

(๕) เปิดเผยหรือให้ข้อมูลข่าวสารอันอยู่ในความรับผิดชอบของตน อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และไม่บิดเบือน แก่ประชาชน

ข้อ ๗ ข้าราชการการเมืองต้องยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมีจิตสาธารณะ โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติและต้องถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

(๒) ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๓) ไม่นำข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับของราชการซึ่งตนได้มาในระหว่างอยู่ในตำแหน่งไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เอกชน ทั้งในระหว่างการดำรงตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่ง

(๔) มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และอุทิศตนปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยมุ่งหมายให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ผาสุก และสามัคคีปรองดอง

ข้อ ๘ ข้าราชการการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานที่มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(๒) ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๙ ข้าราชการการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เสมอภาค เท่าเทียม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ถิ่นกำเนิด ศาสนา เพศ เพศสภาพ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย สุขภาพ หรือสถานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม รวมทั้งเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๔) ไม่ยินยอมให้คู่สมรส ญาติสนิท บุคคลในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดก้าวล่วง หรือแทรกแซง การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองหรือผู้อื่น

ข้อ ๑๐ ข้าราชการการเมืองต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้

(๑) รักษาจรรยาของการเป็นข้าราชการการเมืองที่ดี น้อมนำพระบรมราโชวาท หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และหลักคำสอนทางศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต

(๒) เป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นพลเมืองดี ด้วยการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่าง เคร่งครัด

(๓) ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัว และโดยหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน

(๔) ไม่คบหาหรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย ผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีความประพฤติ หรือมีชื่อในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

ความเห็น

ก่อนที่จะวินิจฉัยประเด็นหลักแห่งคดีว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่ สมควรต้องพิจารณาคำโต้แย้งของผู้ถูกร้องที่กล่าวอ้างประเด็นที่เป็นข้อจำกัดในการพิจารณาวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในคดีนี้เสียก่อน ดังนี้

ประเด็นที่เกี่ยวกับการได้มาและการรับฟังพยานหลักฐาน กล่าวคือ ข้อความตามคลิปเสียงที่อ้างเป็นพยานหลักฐาน ยังไม่ผ่านการแปลหรือรับรองความถูกต้องโดยชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลมีคำสั่งให้แปลข้อความดังกล่าวโดยใช้ล่ามที่ขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและกัมพูชารับรองความถูกต้องของถ้อยคำและบทสนทนาดังกล่าวก่อนนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี และพยานหลักฐานที่นำเสนอได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ พยานหลักฐานที่นำเสนอในคำร้องของผู้ร้องเป็นบทสนทนาที่ได้มาจากการบันทึกเสียงหรือการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยปราศจากความยินยอมของคู่สนทนา ซึ่งเป็นการได้มาซึ่งข้อมูลโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายและหลักนิติธรรม ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๒)

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีในการนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น” บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์มุ่งหมายให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถรับฟังพยานหลักฐานได้อย่างกว้างขวางเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีรัฐธรรมนูญซึ่งมีผลกระทบต่อประโยชน์ของมหาชน และเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักวิธีพิจารณาในระบบไต่สวนที่ต้องการให้ศาลมีบทบาทในการค้นหาความจริงเพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างแท้จริง คดีนี้นอกจากจะมีคลิปเสียงสนทนาระหว่างผู้ถูกร้องกับสมเด็จพระสันตะปาปาแล้ว ยังมีคลิปภาพและเสียงที่ผู้ถูกร้องแถลงข่าวชี้แจงต่อสื่อมวลชนปรากฏถ้อยคำของผู้ถูกร้องด้วยว่า “เป็นคลิปจริงที่คุยกันเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว” “เมื่อผู้นำสองท่านคุยกันในส่วนตัวแต่มีการอัดคลิปและปล่อยออกมาแบบนี้ แน่แน่นอนว่าดิฉันไม่ได้ปล่อย ก็ตามนั้นค่ะ” ประกอบกับการไต่สวนพยานบุคคลของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องก็ให้การรับว่าตนเป็นผู้กล่าวถ้อยคำตามที่ปรากฏในคลิปจริง ดังนั้น แม้ผู้ถูกร้องจะอ้างว่าพยานหลักฐานที่ได้มานั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ปฏิเสธว่าตนมิได้เป็นคนพูด และคลิปเสียงดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานสำคัญซึ่งจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกร้องกระทำการตามที่ถูกร้องหรือไม่ การรับฟังคลิปเสียงดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานจึงเป็นไปเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก

มากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญหรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน ประการสำคัญศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว และบทสนทนาที่เป็นประเด็นตามข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องในคดีนี้ เป็นถ้อยคำของผู้ถูกร้องที่กล่าวเป็นภาษาไทย จึงไม่ใช่กรณีตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง ซึ่งใช้กับพยานเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นของคู่กรณีที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งคู่กรณีต้องจัดทำคำแปลทั้งฉบับหรือเฉพาะแต่ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ พร้อมทั้งรับรองคำแปลว่าถูกต้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับฟังคลิปเสียงนี้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้

ประเด็นการกระทำในเชิงนโยบายระหว่างประเทศ และประเด็นการตรวจสอบผู้ถูกร้องของสมาชิกวุฒิสภาเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า การใช้สิทธิยื่นคำร้องในเรื่องนี้ของสมาชิกวุฒิสภาเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต กระทำเพียงเพื่อประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มตน ทั้งที่ทราบหรือควรทราบดีว่าการตรวจสอบการกระทำที่เป็นนโยบายในทางระหว่างประเทศนั้น ควรถูกตรวจสอบโดยกลไกปกติของรัฐสภา

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้การกระทำในเชิงนโยบายระหว่างประเทศถือเป็นเรื่องที่เป็นข้อจำกัดอำนาจของตุลาการทั่วไปที่จะเข้ามาตรวจสอบ และย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบทางการเมืองของระบบรัฐสภาดังที่ผู้ถูกร้องโต้แย้ง แต่ข้อพิจารณาในคดีนี้มีไม่ใช่ว่าการตรวจสอบการกระทำในเชิงนโยบายระหว่างประเทศแต่อย่างใด เพราะวัตถุแห่งคดีในเรื่องนี้เป็นเรื่อง “ความเป็นรัฐมนตรีของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเฉพาะตัวหรือไม่” เพียงแต่พื้นฐานของข้อเท็จจริงในเรื่องนี้สืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงตามคลิปที่กล่าวอ้าง กรณีจึงมิได้เป็นไปดังที่ผู้ถูกร้องเข้าใจ ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องในประเด็นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้ ส่วนประเด็นที่ว่า การกระทำของผู้ร้องเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริตหรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามหลักกฎหมายที่ว่าบุคคลพึงมาศาลด้วยความสุจริต เป็นหลักที่ใช้เคร่งครัดในทางกฎหมายเอกชน เพราะไม่ควรมีบุคคลใดอาศัยศาลเป็นเครื่องมือเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง แต่ในทางกฎหมายมหาชนแล้ว หลักนี้ย่อมเป็นดุลพินิจของศาลที่จะเป็นผู้พิจารณากล่าวคือ ถ้าในคดีข้อพิพาทนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของคู่ความในคดีเท่านั้น กรณีเช่นนี้ศาลจะตีความหลักความสุจริตค่อนข้างเคร่งครัด แต่หากคดีใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะศาลจะตีความหลักความสุจริตในมิติที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะประกอบด้วยเสมอ ดังนั้น หากศาลเห็นว่าในคดีนั้น แม้ผู้ร้องจะมาศาลโดยไม่สุจริต แต่เรื่องนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะโดยตรง ศาลย่อมมีดุลพินิจที่จะรับเรื่องนั้นไว้พิจารณาได้ และคดีนี้แม้ผู้ร้องจะอยู่ในระหว่าง

การถูกตรวจสอบตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง แต่ตราบเท่าที่ผู้ร้องยังคงดำรงสถานะเป็นสมาชิกวุฒิสภา การใช้สิทธิดังกล่าวย่อมเป็นการใช้สิทธิตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ศาลย่อมไม่อาจอ้างเหตุผลตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง เพื่อปฏิเสธที่จะรับคดีนี้ไว้พิจารณาได้

ประเด็นพันธุกิจร่วมของศาลรัฐธรรมนูญและนายกรัฐมนตรีในการดำรงรักษาหลักนิติธรรม นั้น ผู้ถูกร้องอ้างว่าการพิจารณารับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ ย่อมส่งผลกระทบต่อความชอบธรรมของกระบวนการยุติธรรม และบ่อนทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อระบบกฎหมายโดยรวม ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงเกิดขึ้นในสังคมประชาธิปไตยที่ยึดหลักนิติธรรม และผู้ถูกร้องกล่าวอ้างแนวคำพิพากษาศาลฎีกาได้วางหลักไว้ชัดเจนว่าพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบ ย่อมไม่อาจรับฟังได้ในกระบวนการยุติธรรม

เห็นว่า ข้อพิจารณาในประเด็นนี้มาจาก “หลักผลไม้พิช มาจากต้นไม้ที่เป็นพิช” ซึ่งเป็นหลักที่ใช้เคร่งครัดในทางกฎหมายอาญา กล่าวคือ ศาลไม่พึงฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อลงโทษจำเลย แต่อย่างไรก็ตาม ในคดีข้อพิพาททางกฎหมายมหาชน (คดีปกครองและคดีทางรัฐธรรมนูญ) ซึ่งใช้หลักได้สวนตามหลักกฎหมายของบางประเทศ เช่น ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ศาลเยอรมันก็ได้นำหลักดังกล่าวมาใช้อย่างเคร่งครัด เพราะคดีในทางมหาชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ไม่ใช่คดีที่มุ่งลงโทษจำเลยดังเช่นคดีอาญา แม้การรับฟังข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อบกพร่องในเรื่องขั้นตอน วิธีการ หรือกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบหักล้างแล้ว ศาลย่อมรับฟังข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่นำข้อบกพร่องในเรื่องขั้นตอน วิธีการ หรือกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดมาเป็นข้อจำกัดในการรับฟังข้อเท็จจริงของศาล สำหรับข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมเป็นดุลพินิจของศาลที่จะรับฟังหรือไม่เพียงใด เพราะข้อพิพาทในทางกฎหมายมหาชนเป็นข้อพิพาทที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ศาลย่อมมีดุลพินิจที่จะชั่งน้ำหนักระหว่างความไม่ชอบด้วยกฎหมายของการได้มาซึ่งพยานหลักฐานกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะประกอบกัน ประกอบกับกรณีนี้ข้อเท็จจริงที่ศาลนำมาใช้ประกอบในการพิจารณา ก็เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องรับรองว่าเป็นเสียงของผู้ถูกร้องเอง และผู้ถูกร้องได้มีโอกาสโต้แย้งข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว ศาลย่อมมีดุลพินิจที่จะรับฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ กรณีจึงเป็นไปโดยชอบตามหลักนิติธรรมแล้ว

ประเด็นหลักแห่งคดีมีว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

มีข้อที่ควรพิจารณาก่อนว่า การสนทนาของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำในฐานะส่วนตัวหรือเป็นการกระทำในฐานะนายกรัฐมนตรี เห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดของฝ่ายบริหาร ในฐานะนายกรัฐมนตรีผู้ถูกร้องจึงต้องถูกจำกัดเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญและตามที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อผู้ถูกร้องสนทนากับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเปิดปิดด่านบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุปะทะบริเวณช่องบก อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี การสนทนาดังกล่าวแม้จะมีได้กระทำในช่วงเวลาปฏิบัติราชการและผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็น “การเจรจาแบบส่วนตัว” แต่เนื้อหาของสนทนามีสาระสำคัญเกี่ยวกับการขอให้เปิดด่านบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา อันเป็นเรื่องความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศ กรณีจึงไม่ใช่เป็นการกระทำส่วนตัวของผู้ถูกร้อง แต่เป็นการกระทำตามหน้าที่ในฐานะเป็นนายกรัฐมนตรี พฤติการณ์และการกระทำของผู้ถูกร้องจึงต้องถูกจำกัดบางประการตามข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะรัฐมนตรีและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) กล่าวคือ ต้องกระทำการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ผู้ถูกร้องใช้ในการสนทนาประกอบกับบริบทของการสนทนาตามคลิปเสียงทั้งหมดแล้ว ในส่วนที่กล่าวถึงแม่ทัพภาคที่ ๒ (พลโท บุญสิน พาดกลาง) ซึ่งผู้ถูกร้องชี้แจงและเบิกความว่าเป็นการใช้เทคนิคการเจรจาแบ่งแยกปัญหาออกจากตัวบุคคล เพื่อแยกบทบาทฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายความมั่นคงโดยมุ่งหมายจะลดความตึงเครียดระหว่างกัน เห็นว่า ผู้ถูกร้องใช้ถ้อยคำกล่าวถึงตนเองกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี รวมกันเป็นฝั่งหนึ่งซึ่งเรียกว่า “เรา” และกล่าวถึงแม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งเป็นแม่ทัพของกองทหารแห่งราชอาณาจักรไทยว่าเป็นคนของฝั่งตรงข้ามกับเรา รวมทั้งตำหนิแม่ทัพภาคที่ ๒ ว่าพูดในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ การที่ผู้ถูกร้องซึ่งมีฐานะเป็นนายกรัฐมนตรีของราชอาณาจักรไทย กล่าวถ้อยคำดังกล่าวต่อสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้ถูกร้องชี้แจงและเบิกความว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทางการเมืองที่มีอิทธิพลขับเคลื่อนประเทศกัมพูชา และมีความสัมพันธ์เป็นบิดาของนายฮุน มาเนต นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตลอด แต่การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องเป็นช่วงเวลาที่ราชอาณาจักรไทยกำลังมีปัญหาด้านชายแดนกับกัมพูชา ย่อมเป็นการสะท้อนให้คู่สนทนา รู้ได้ว่าการบริหารราชการภายในราชอาณาจักรไทยโดยผู้ถูกร้องกำลังมีปัญหาและไม่เป็นหนึ่งเดียวกัน

จนอาจจะเกิดความไม่เป็นเอกภาพระหว่างรัฐบาลกับกองทัพซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคู่สนทนาเป็นอย่างมาก ถ้อยคำที่ผู้ถูกร้องกล่าวกับสมเด็จเจษฎุณ เช่น เช่นนั้น วิญญูชนย่อมเข้าใจได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอทางการเมืองภายในราชอาณาจักรไทยและเป็นการเปิดช่องให้ฝ่ายกัมพูชานำข้อมูลดังกล่าวมาใช้แทรกแซงกิจการภายในของประเทศได้โดยง่าย

ส่วนการเจรจาเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย - กัมพูชา นั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องรู้อยู่แล้วว่า สมเด็จเจษฎุณ เช่น ไม่ได้อยู่ในสถานะหรือดำรงตำแหน่งผู้นำของรัฐบาลกัมพูชาที่จะกระทำการอันก่อให้เกิดผลผูกพันทางนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐได้ ผู้ถูกร้องจึงชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่าภายหลังจากผู้ถูกร้องสนทนากับสมเด็จเจษฎุณ เช่น แล้ว ผู้ถูกร้องได้พูดคุยผ่านข้อความกับนายฮุน มาเนต นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ด้วย จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องประสงค์จะใช้ช่องทางการเจรจาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับกัมพูชา อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าผู้ถูกร้องจะใช้เทคนิคการเจรจาแบบใด เมื่อผู้ถูกร้องสนทนาในฐานะเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง (๑) ที่บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย และมีความรอบคอบและระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ และประชาชนส่วนรวม นอกจากนี้ผู้ถูกร้องยังต้องคำนึงถึงกรอบแห่งจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) ประกอบมาตรา ๒๑๙ และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย มิใช่ว่าผู้ถูกร้องจะมีอำนาจเจรจาได้อย่างอิสระตามอำเภอใจได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของผู้ถูกร้องเป็นการเจรจาในเรื่องความมั่นคงของประเทศ ผู้ถูกร้องจึงต้องรู้อยู่แล้วว่าการเจรจาจะต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ร่วมบันทึกข้อมูลและมีมาตรการรักษาความลับด้วย การที่ผู้ถูกร้องเลือกใช้รูปแบบการเจรจาตามอำเภอใจเช่นนี้ รวมทั้งเลือกเจรจาปัญหาส่วนรวมของประเทศเฉพาะกับสมเด็จเจษฎุณ เช่น ซึ่งผู้ถูกร้องรู้จักเป็นการส่วนตัว จึงเป็นการกระทำที่ไม่สมควรจะกระทำเป็นอย่างยิ่ง

กรณีที่ผู้ถูกร้องใช้ถ้อยคำว่า “ให้ท่านฮุน เช่น เห็นใจหลานหน่อย เพราะว่าตอนนี้คนในประเทศไทยเขาไล่เราไปเป็นนายก ๆ ที่เขมรหมดแล้ว จริง ๆ แล้ว ถ้าท่านอยากได้อะไรก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เตียวจะจัดการให้” “จะโพสต์หรืออย่างไรก็ได้ ให้ท่านฮุน เช่น แนะนำก็ได้ เหมือนกับว่าต้องเป็นการตกลงร่วมกันเพราะตอนนี้กำลังโดนหนักมากเลย” “พร้อมคะ คือเราเปิดให้อยู่แล้วพี่ฮวด

แต่ต้องเป็นการบอกว่าเราตกลงร่วมกันว่าเราเปิด เพราะไม่อย่างนั้น ถ้าอึ้งยอม ๆ ยอม ๆ หมด อึ้งก็จะโดน เพราะว่าตอนนี้มันเลยมาถึงเรื่องเปิดด่านแล้ว” และ “ถ้าท่านฮุน เซน อยากได้อะไร ก็ให้บอก จะได้คุยกันได้ตกลงกันได้ เพราะบางทีที่ท่านโพสต์เฟซบุ๊กออกมา ตอนนี้รัฐบาลสันคลอนที่สุดแล้วค่ะ ตั้งแต่อึ้งเป็นนายก ๆ มา ก็คือเรื่องกัมพูชาแน่แหละ ซึ่งอึ้งไม่ออกมาตอบโต้อะไรทั้งสิ้น เพราะอึ้งก็รักและเคารพท่าน เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้วถ้าท่านจะเอาอะไรจริง ๆ ให้บอกอึ้งได้เลย ยกหูบอกก็ได้ อันไหนไม่เป็นข่าวก็คือไม่เป็นข่าว” “จะไปคุยกับกลาโหมดูแล้วขอ confirm กลับมา เพราะเดี๋ยวจะคุยกับกองทัพก่อน แต่เดี๋ยวเราก็จะส่งไปเลย แต่ว่าอึ้งรอให้มัน ๑๐๐ เปอร์เซนต์ แล้วค่อยแจ้งกลับมาดีกว่า เพราะไม่อย่างนั้นจะยังไม่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ แล้วบอกท่านก่อน แต่ว่าจริง ๆ ก็จัดการได้ค่ะ” พิจารณาแล้วเห็นได้ว่า ถ้อยคำดังกล่าวเป็นการร้องขอให้สมเด็จฮุน เซน เห็นใจและช่วยเหลือผู้ถูกร้องในการแก้ไขปัญหาชายแดนไทย - กัมพูชา เนื่องจากผู้ถูกร้องกำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความล่าช้าและไม่มี การสื่อสารในเรื่องดังกล่าวกับประชาชนชาวไทยว่าจะจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร จึงทำให้ เสถียรภาพรัฐบาลของผู้ถูกร้องมีความสั่นคลอน ผู้ถูกร้องจึงขอร้องโน้มน้าวให้มีการเปิดด่านพร้อมกัน ในลักษณะที่เป็นการตกลงร่วมกันระหว่างไทยและกัมพูชา เพราะหากผู้ถูกร้องยินยอมตามข้อเรียกร้อง ของสมเด็จฮุน เซน ผู้ถูกร้องจะถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนชาวไทยหนักขึ้น นอกจากนี้ผู้ถูกร้อง ยังแสดงท่าทียอมจำนนล่วงหน้าให้สมเด็จฮุน เซน เสนอความต้องการใด ๆ ให้ผู้ถูกร้องทราบ ผู้ถูกร้อง ยินดีจะดำเนินการให้อย่างไม่มีเงื่อนไข การเจรจาของผู้ถูกร้องดังกล่าวมีลักษณะเป็นการยืนยันว่าผู้ถูกร้อง พร้อมที่จะเปิดด่านชายแดนไทย - กัมพูชา ทั้งที่ผู้ถูกร้องทราบดีจากการเข้าร่วมประชุมสภาความมั่นคง แห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ ว่าที่ประชุมมีมติให้กองทัพหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา ใช้อำนาจตามกฎหมายในการควบคุมจุดผ่านแดนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวนโยบายของรัฐบาล โดยพิจารณาจากเขาไปหาหนักและเท่าที่จำเป็น ซึ่งต่อมากองทัพไทยได้มีคำสั่งควบคุมการเปิดปิด จุดผ่านแดนทุกประเภทตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ และยังไม่มี การประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติเพื่อเปลี่ยนแปลงมติดังกล่าวแต่อย่างใด นอกจากนี้ผู้ถูกร้อง ยังทราบดีว่าสถานการณ์ปัญหาชายแดนไทย - กัมพูชา ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นวันที่ ผู้ถูกร้องสนทนากับสมเด็จฮุน เซน ยังไม่มีทีท่าว่าปัญหาจะลดระดับความรุนแรงลงแต่อย่างใด ทั้งที่ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องได้ทราบผ่านการรายงานว่ากองทัพไทยมีหนังสือขอให้สำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การค้ามนุษย์ และบ่อนการพนันในกัมพูชาเข้าที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติโดยเร่งด่วน โดยเสนอยกระดับมาตรการ ป้องกันและปราบปราม เช่น การตัดกระแสไฟฟ้า การระงับสัญญาณอินเทอร์เน็ต การควบคุมสินค้า

และยุทธโศภกรรม รวมทั้งกรณีเหตุการณ์ที่กระทรวงการต่างประเทศต้องชี้แจงผ่านเพชบุรีว่าการประชุม คณะกรรมการเขตแดนร่วม ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๖ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการ มิได้มีการหารือในประเด็นที่กัมพูชาจะนำพื้นที่ ๔ จุด เข้าสู่ การพิจารณาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และมีได้มีการหารือประเด็นแผนที่ฝ่ายกัมพูชา อ้างแต่อย่างใด พฤติการณ์การกระทำของผู้ถูกร้องจึงแสดงให้เห็นว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อเจรจาให้มีการเปิดด่านพร้อมกันกับกัมพูชา อันเป็นผลประโยชน์และตรงความประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี องค์อุปราชและทรงกรมชั้นที่ ๑๐๐๐ พระอิสริยยศในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี องค์อุปราชและทรงกรมชั้นที่ ๑๐๐๐ พระอิสริยยศในพระปรมาภิไธย มากกว่า ผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ ซึ่งอาจเป็นเหตุเนื่องมาจากการพยายามรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว ของผู้ถูกร้องกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี องค์อุปราชและทรงกรมชั้นที่ ๑๐๐๐ พระอิสริยยศในพระปรมาภิไธย และเพื่อลดการวิพากษ์วิจารณ์การจัดการแก้ไขปัญหาชายแดน ไทย - กัมพูชาของผู้ถูกร้อง ซึ่งจะหวังผลว่าทำให้คะแนนนิยมในประเทศของผู้ถูกร้องดีขึ้นด้วย พฤติการณ์และการกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวทำให้ประชาชนชาวไทยเกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่า ผู้ถูกร้องจะยินยอมกระทำการตามฝ่ายกัมพูชาโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ

กล่าวโดยสรุป การกระทำของผู้ถูกร้องดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยขาด ความรอบคอบและความระมัดระวังซึ่งตามภาวะ วิสัย และพฤติการณ์ของผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีจะต้องมีวิจรรย์ญาณในการเลือกที่จะกระทำการโดยไม่ขัดต่อหน้าที่ตามที่บัญญัติ ไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง (๑) การที่ผู้ถูกร้องกระทำการโดยมีผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น ความรู้จักคุ้นเคยกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี องค์อุปราชและทรงกรมชั้นที่ ๑๐๐๐ พระอิสริยยศในพระปรมาภิไธย ซึ่งสนิทสนมคบค้ากับบิดาของผู้ถูกร้องมาหลายสิบปี หรือแม้แต่ จะกระทำเพื่อคะแนนนิยมทางการเมืองส่วนตัว โดยมีได้คำนึงถึงและยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นที่ตั้ง การกระทำดังกล่าวนี้ จึงเป็นการลดทอนหรือทำให้เสียหายซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ ของชาติ กรณีจึงเป็นการไม่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ และเป็นการถือเอา ประโยชน์ส่วนตัวเหนือกว่าผลประโยชน์ของประเทศชาติ อันเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๑ ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ ซึ่งตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่า มีลักษณะร้ายแรง อีกทั้งการกระทำดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ ของตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้สาธารณชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าผู้ถูกร้องจะกระทำการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกัมพูชามากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นเหตุให้สาธารณชน ขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อความเป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยและก่อให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงต่อความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้อง อันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์

ในการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และยังเป็นกรปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่มียึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและการปฏิบัติตามกฎหมายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จึงเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ ข้อ ๑๗ และหมวด ๓ ข้อ ๒๑ ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว เห็นได้ว่า มีลักษณะเป็นความร้ายแรงตามข้อ ๒๗ วรรคสอง ด้วย จึงถือได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) ส่วนข้อกล่าวหาอื่น ๆ ตามที่กล่าวมาในคำร้องนั้นเป็นประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งเมื่อได้วินิจฉัยเช่นนี้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเนื่องจากไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นายกรัฐมนตรี คือ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) แล้ว รัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) โดยให้นำมาตรา ๑๖๘ วรรคหนึ่ง (๑) มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต่อไป

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ